

2) адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Представництво в суді, як вид правничої допомоги, здійснюється виключно адвокатом (професійна правнича допомога), крім випадків, встановлених законом.

ВАРТО МАТИ НА УВАЗІ:

Акти органів місцевого самоврядування з питань законності та відповідності правовим актам вищої юридичної сили можуть бути оскаржені до адміністративного суду протягом всього строку їх чинності.

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

1. Територіальна громада у будь-який час може достроково припинити повноваження органів та посадових осіб місцевого самоврядування, якщо вони порушують Конституцію або закони України, обмежують права і свободи громадян, не забезпечують здійснення наданих їм законом повноважень.

2. Ніхто не може бути позбавлений права на участь у розгляді своєї справи у суді.

Відмова від права на звернення до суду є недійсною.

**ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ**

Проект Міністерства юстиції України

**Знаю!
Дію!
Захищаю!**

**ОСКАРЖЕННЯ
РІШЕНЬ, ДІЙ,
БЕЗДІЯЛЬНОСТІ
ОРГАНІВ
МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ**

Херсон
2018

**ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ**

ПАМ'ЯТКА

з питань оскарження рішень, дій чи бездіяльності сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів

Відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (далі – Закон) сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи наділені значними повноваженнями у різних галузях, зокрема у сферах бюджету та фінансів, соціально-економічного і культурного розвитку, управління комунальною власністю, житлово-комунального господарства, регулювання земельних відносин, соціального захисту населення тощо.

Треба знати, що у вказаних сферах виконавчі органи рад здійснюють власні (самоврядні) повноваження, а також повноваження, що делеговані їм органами виконавчої влади.

Реалізують власні повноваження органи та посадові особи місцевого самоврядування самостійно. З питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади (переліки яких визначені статтями 27-39 Закону) виконавчі органи сільських, селищних, міських рад є підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

Згідно із статтею 59 Закону ради та їх виконавчі комітети в межах своїх повноважень приймають рішення.

Необхідно пам'ятати, що органи та посадові особи місцевого самоврядування несуть відповідальність за свою діяльність перед територіальною громадою, державою, юридичними і фізичними особами.

Нерідко внаслідок прийняття рішень, дій чи бездіяльності органів місцевого самоврядування порушуються права та охоронювані законом інтереси громадян, підприємств, установ і організацій.

Варто звернути увагу, що у разі незгоди сільського, селищного, міського голови (голови районної у місті ради) з рішенням виконавчого комітету ради він може зупинити дію цього рішення своїм розпорядженням та внести це питання на розгляд відповідної ради.

Рішення виконавчого комітету ради з питань, віднесених до власної компетенції виконавчих органів ради, можуть бути скасовані відповідною радою.

Спори про поновлення порушених прав юридичних і фізичних осіб, що виникають в результаті рішень, дій чи бездіяльності органів або посадових осіб місцевого самоврядування, вирішуються в судовому порядку.

Судовий захист є одним із найефективніших правових засобів

захисту інтересів фізичних та юридичних осіб.

Право на оскарження рішень органів місцевого самоврядування мають всі особи, щодо яких застосовано відповідне рішення, а також особи, які є суб'єктами правовідносин, де застосовуються прийняті органами місцевого самоврядування акти, в разі якщо є підстави вважати, що порушені їх права, свободи або законні інтереси.

При цьому, спір, у якому хоча б одна сторона здійснює публічно-владні управлінські функції є публічно-правовим спором та вирішується адміністративним судом.

Кожен повинен знати, що держава гарантує рівні можливості для доступу осіб до правосуддя; зокрема шляхом безоплатної вторинної правової допомоги, яка включає такі види правових послуг:

- захист;
- здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;
- складення документів процесуального характеру.

Суб'єктами надання безоплатної вторинної правової допомоги в Україні є:

1) центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

3. Куди звертатися?

• до управління соціального захисту населення районних державних адміністрацій, виконавчих органів з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад, сільських, селищних рад за місцем проживання.

Облік пільговиків ведеться шляхом формування на кожного персональної облікової картки.

Для включення до Реєстру інформації про пільговика він:

1) подає:

- копії документів, що підтверджують право пільговика та членів його сім'ї на пільги (з пред'явленням оригіналів цих документів);

- копію довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків;

2) пред'являє паспорт;

3) надає інформацію про характеристику житла та послуги, щодо отримання яких він має пільги та реально ними користується.

• до організацій-надавачів житлово-комунальних послуг та послуг зв'язку за місцем проживання (наприклад, до підприємства електромережі, управління газового господарства тощо) з письмовою заявою та документами, що підтверджують право на пільги.

ТРЕБА ЗНАТИ, ЩО:

❖ пільги щодо плати за житло, комунальні послуги та паливо надаються учасникам бойових дій та членам їх сімей, що проживають разом з ними, незалежно від виду житла чи форми власності на нього.

❖ пільги на оплату житлово-комунальних послуг та послуг зв'язку надаються громадянам у безготівковій формі шляхом зменшення оплати за послуги, і обраховуються як знижка оплати за фактично спожитий обсяг пільгових послуг, але не більше встановлених Урядом норм споживання.

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

Проект Міністерства юстиції України

**Знаю!
Дію!
Захищаю!**

**ПІЛЬГИ
УЧАСНИКАМ БОЙОВИХ
ДІЙ
У СФЕРІ ЖИТЛОВО-
КОМУНАЛЬНИХ
ПОСЛУГ ТА ЗВ'ЯЗКУ**

Херсон
2018

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПАМ'ЯТКА

про пільги учасникам бойових дій у сфері житлово-комунальних послуг та зв'язку

1. Правова основа:

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту».

2. Які пільги надаються учасникам бойових дій?

Учасникам бойових дій надаються такі пільги:

1) **75-процентна знижка плати за користування житлом (квартирна плата)** в межах норм, передбачених чинним законодавством (21 кв. метр загальної площі житла на кожну особу, яка постійно проживає у житловому приміщенні (будинку) і має право на знижку плати, та додатково 10,5 кв. метра на сім'ю);

2) **75-процентна знижка плати за користування комунальними послугами** (газом, електроенергією та іншими послугами) та скрапленним балонним газом для побутових потреб в межах середніх норм споживання.

3) **75-процентна знижка вартості палива**, в тому числі рідкого, в межах норм, встановлених для продажу населенню, для осіб, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення;

4) **першочергове забезпечення жилою площею** осіб, які потребують поліпшення житлових умов, та першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва, першочерговий ремонт жилих будинків і квартир цих осіб та забезпечення їх паливом.

Учасники бойових дій, які дістали поранення, контузію або каліцтво під час участі в бойових діях чи при виконанні обов'язків військової служби, забезпечуються жилою площею - протягом двох років з дня взяття на квартирний облік;

5) **одержання позики** на будівництво, реконструкцію або капітальний ремонт жилих будинків і підвірних будівель, приєднання їх до інженерних мереж, комунікацій, а також позики на будівництво або придбання дачних будинків і благоустрій садових ділянок з погашенням її протягом 10 років починаючи з п'ятого року після закінчення будівництва;

6) **першочергове право на вступ** до житлово-будівельних (житлових)

кооперативів, кооперативів по будівництву та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічне обслуговування, до садівницьких товариств, на придбання матеріалів для індивідуального будівництва і садових будинків;

7) **позачергове користування всіма послугами зв'язку** та позачергове встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів (оплата у розмірі 20 процентів від тарифів вартості основних та 50 процентів - додаткових робіт). Абонементна плата за користування телефоном встановлюється у розмірі 50 процентів від затверджених тарифів;

8) **першочергове обслуговування** підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту;

9) **позачергове влаштування** до закладів соціального захисту населення, а також обслуговування службами соціального захисту населення вдома. У разі неможливості здійснення такого обслуговування закладами соціального захисту населення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за цим ветераном війни, в порядку і розмірах, встановлених чинним законодавством.

4. Вимоги до звернення до уповноваженого органу

Заява подається, якщо земельна ділянка перебуває у користуванні громадянина, в інших випадках подається клопотання.

До заяви додаються технічні матеріали та документи, що підтверджують розмір земельної ділянки.

У клопотанні зазначаються цільове призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри.

До клопотання додаються:

- графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки,
- погодження землекористувача (у разі вилучення земельної ділянки, що перебуває у користуванні інших осіб)
- документи, що підтверджують досвід роботи у сільському господарстві або наявність освіти, здобутої в аграрному навчальному закладі (у разі надання земельної ділянки для ведення фермерського господарства).

ТРЕБА МАТИ НА УВАЗІ!

1) уповноваженим органам забороняється вимагати додаткові документи та матеріали;

2) рішення органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо приватизації земельних ділянок, які перебувають у користуванні громадян приймається у **місячний строк** на підставі технічних матеріалів та документів, що підтверджують розмір земельної ділянки;

3) клопотання також розглядається у **місячний строк**, на підставі чого уповноважений орган дає дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки або надає мотивовану відмову у його наданні.

ХЕРСОНЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

Проект Міністерства юстиції України

**Знаю!
Дію!
Захищаю!**

**БЕЗОПЛАТНА
ПЕРЕДАЧА
ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК
У ВЛАСНІСТЬ
ГРОМАДЯН**

Херсон
2018

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПАМ'ЯТКА
щодо безоплатної передачі
земельних ділянок у власність
громадян

Усі громадяни нашої держави мають право на безоплатне отримання земельної ділянки із земель державної та комунальної власності.

Важливо! Передача земельних ділянок безоплатно у власність громадян у межах норм, визначених Земельним кодексом України, провадиться один раз по кожному виду використання, тобто кожен громадянин може одночасно отримати та приватизувати **шість** земельних ділянок різного призначення.

1. Де можна отримати земельну ділянку?

Законодавством не обумовлена необхідність отримання земельної ділянки за місцем проживання. Тому громадянин має право отримати земельну ділянку в будь-якій області України.

2. Розміри та цільове призначення земельних ділянок, що безоплатно передаються громадянам

Громадяни України мають право на безоплатну передачу їм земельних ділянок із земель державної або комунальної власності в таких розмірах:

а) для ведення фермерського господарства - в розмірі земельної частки (паю), визначеної для членів сільськогосподарських підприємств, розташованих на території сільської, селищної, міської ради, де знаходиться фермерське господарство;

б) для ведення особистого селянського господарства - не більше 2,0 гектара;

в) для ведення садівництва - не більше 0,12 гектара;

г) для будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селах - не більше 0,25 гектара, в селищах - не більше 0,15 гектара, в містах - не більше 0,10 гектара;

г) для індивідуального дачного будівництва - не більше 0,10 гектара;

д) для будівництва індивідуальних гаражів - не більше 0,01 гектара.

3. Органи, уповноважені надавати земельні ділянки у власність громадян

Громадянам, зацікавленим в одержанні безоплатно у власність або приватизації земельної ділянки необхідно звернутися з клопотанням (заявою) до уповноваженого органу, який передає зазначені земельні ділянки у власність, а саме:

- якщо питання стосується земель комунальної власності, які розташовані в межах населених пунктів – **до сільської, селищної, міської ради;**

- якщо питання стосується земель державної власності поза межами населених пунктів – **до районної державної адміністрації;**

- якщо питання стосується земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності поза межами населених пунктів – **до Головного управління Держгеокадастру в області.**

(у 2018 році – 40 000 грн на кожного депутата обласної ради) з долученням заяви громадянина та підтверджуючих документів

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

1. Допомога може надаватися лише один раз на рік одному і тому ж заявнику.

2. До заяви про надання допомоги додаються документи, строк видачі яких не перевищує 6 місяців.

3. Виплата допомоги здійснюється шляхом перерахування коштів на поточний рахунок отримувача в банківській установі.

Проект Міністерства юстиції України

**Знаю!
Дію!
Захищаю!**

**НАДАННЯ
ТЕРМІНОВОЇ
ОДНОРАЗОВОЇ
МАТЕРІАЛЬНОЇ
ДОПОМОГИ**

Херсон
2018

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПАМ'ЯТКА

щодо надання термінової
одноразової матеріальної допомоги
громадянам, які опинилися в
складних життєвих обставинах

1. Правова основа:

Рішення Херсонської обласної ради від 10 квітня 2017 року № 465 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених в обласному бюджеті, для надання термінової одноразової матеріальної допомоги громадянам, які опинилися в складних життєвих обставинах, за зверненням до депутатів обласної ради».

2. Хто має право отримати допомогу?

Допомога надається громадянам, які постійно проживають у межах Херсонської області.

3. На які складні життєві обставини поширюється дія Порядку?

✓ небезпечна подія, внаслідок якої завдано шкоду здоров'ю або

збитки майну заявника, що призвели до скрутного становища;

✓ хвороба заявника, яка потребує дороговартісного лікування, придбання ліків чи фінансових затрат для проведення стаціонарного (амбулаторного) лікування, або виїзду для лікування на територію іншої області України;

✓ надзвичайна ситуація, яка може призвести до порушення нормальних умов життєдіяльності заявника (аварія, пожежа, стихійне лихо, епідемія, аварійність житла, газо-, електро- постачання та користування);

✓ смерть годувальника, визнання його безвісно відсутнім або оголошення його померлим, внаслідок чого заявник опинився в скрутному становищі.

4. Як отримати допомогу?

Для отримання допомоги громадяни звертаються до депутата обласної ради із заявою в письмовій формі.

До заяви додається:

○ Згода на обробку та використання персональних даних;

○ Копія паспорта громадянина України (інший документ, що посвідчує особу);

○ Копія реєстраційного номера облікової картки платника податків;

○ Довідка із закладу охорони здоров'я про стан здоров'я заявника та необхідність лікування або копія виписного епікризу (у разі хвороби заявника);

○ Копія документа, що підтверджує надзвичайну ситуацію, небезпечну подію, які призвели до порушення нормальних умов життєдіяльності заявника (у разі настання надзвичайної ситуації чи події);

○ У разі смерті годувальника, визнання його безвісно відсутнім або оголошення померлим: довідка про склад сім'ї померлого годувальника та копія документа, що підтверджує родинний зв'язок заявника з померлим годувальником; копія свідоцтва про смерть годувальника або рішення суду про визнання його безвісно відсутнім або оголошення його померлим;

○ Довідка із зазначенням поточного рахунка в установі банку.

За результатами розгляду заяв громадян депутат обласної ради подає до Херсонської обласної ради свої звернення з пропозицією обсягу допомоги, яка буде встановлюватись у межах встановленого ліміту

3. Які строки звернення до суду?

Для звернення до адміністративного суду за захистом прав, свобод та інтересів особи встановлюється шестимісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня, коли особа дізналася або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

Для звернення до суду у справах щодо прийняття громадян на публічну службу, її проходження, звільнення з публічної служби встановлюється місячний строк.

4. Відкриття судом провадження у справі

Питання про відкриття провадження в адміністративній справі суддя вирішує протягом п'яти днів з дня надходження позовної заяви до адміністративного суду або закінчення строку, встановленого для усунення недоліків. Про залишення позовної заяви без розгляду, відкриття провадження у справі чи відмову у відкритті провадження у справі суддя постановляє ухвалу.

Ухвала про залишення позовної заяви без розгляду може бути оскаржена особою, яка подала позовну заяву.

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

❖ Кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до адміністративного суду, якщо вважає, що рішенням, дією чи бездіяльністю суб'єкта владних повноважень порушені її права, свободи або законні інтереси, і просити про їх захист.

❖ Сторони можуть досягнути примирення на будь-якій стадії адміністративного процесу, що є підставою для закриття провадження в адміністративній справі, якщо ці дії не суперечать закону або не порушують чієї-небудь права, свободи чи інтереси.

❖ Позивач може протягом всього часу судового розгляду збільшити або зменшити розмір позовних вимог, подавши письмову заяву, яка приєднується до справи. До початку судового розгляду справи по суті позивач може змінити підставу або предмет адміністративного позову, подавши письмову заяву, яка приєднується до справи.

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

Проект Міністерства юстиції України

Знаю!
Дію!
Захищаю!

**СУДОВЕ
ОСКАРЖЕННЯ ДІЙ,
РІШЕНЬ ЧИ
БЕЗДІЯЛЬНОСТІ
СУБ'ЄКТА ВЛАДНИХ
ПОВНОВАЖЕНЬ**

Херсон
2018

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПАМ'ЯТКА

щодо судового оскарження дій,
рішень чи бездіяльності суб'єкта
владних повноважень

15 грудня 2017 року вступили у силу зміни до Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАСУ), зокрема в частині порядку подання позовних заяв.

1. Як оформити та подати позовну заяву?

Позовна заява подається у письмовій формі та повинна містити наступні відомості:

✓ **Найменування суду** першої інстанції, до якого вона подається;

✓ **Повне найменування** (для юридичних осіб) або ім'я (прізвище, ім'я та по батькові - для фізичних осіб) сторін та інших учасників справи, їх місцезнаходження (для юридичних осіб) або місце проживання чи перебування (для фізичних осіб); поштовий індекс; ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України (для юридичних осіб, зареєстрованих за законодавством України); реєстраційний номер облікової картки

платника податків (для фізичних осіб) за його наявності або номер і серія паспорта для фізичних осіб - громадян України (якщо такі відомості відомі позивачу), відомі номери засобів зв'язку, офіційна електронна адреса або адреса електронної пошти;

✓ **Зазначення ціни позову, обґрунтований розрахунок суми, що стягується.** Розрахунок є обов'язковим, якщо у позовній заяві містяться вимоги про відшкодування шкоди, заподіяної оскаржуваним рішенням, діями, бездіяльністю суб'єкта владних повноважень;

✓ **Зміст позовних вимог і виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги.** У разі подання позову до декількох відповідачів - зміст позовних вимог щодо кожного з відповідачів повинен бути виписаний окремо до кожного;

✓ **Виклад обставин, якими позивач обґрунтовує свої вимоги,** також зазначення доказів, що підтверджують вказані обставини. Кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення. В адміністративних справах вказаної категорії обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

До позовної заяви додається:

○ перелік документів та інших доказів;

○ документ про сплату судового збору або документи, які підтверджують підстави звільнення від сплати судового збору відповідно до закону;

○ власне письмове підтвердження позивача про те, що ним не подано іншого позову (позовів) до цього самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав

2. Які способи захисту порушених прав?

Адміністративний позов може містити вимоги про:

1) визнання протиправним та нечинним нормативно-правового акта чи окремих його положень;

2) визнання протиправним та скасування індивідуального акта чи окремих його положень;

3) визнання дій суб'єкта владних повноважень протиправними та зобов'язання утриматися від вчинення певних дій;

4) визнання бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправною та зобов'язання вчинити певні дії;

5) встановлення наявності чи відсутності компетенції (повноважень) суб'єкта владних повноважень;

6) прийняття судом одного з рішень, зазначених у пунктах 1-4 та стягнення з відповідача - суб'єкта владних повноважень коштів на відшкодування шкоди, заподіяної його протиправними рішеннями, дією або бездіяльністю.

Також, захист прав громадян на земельні ділянки здійснюється у судовому порядку шляхом:

- визнання прав;
- відновлення стану земельної ділянки, який існував до порушення прав, і запобігання вчиненню дій, що порушують права або створюють небезпеку порушення прав;
- визнання угоди недійсною;
- визнання недійсними рішень органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування;
- відшкодування заподіяних збитків та моральної шкоди тощо.

Спори щодо додержання правил добросусідства – обов'язку власників і землекористувачів обирати такі способи використання земельних ділянок відповідно до їх цільового призначення розглядаються судами і в тому разі, коли вони попередньо не розглядалися відповідними органами місцевого самоврядування.

Однак, перш ніж звертатися до суду, на доказ того, що Ваше право порушено необхідно зібрати документи, такі як акт перевірки, експертний висновок тощо.

Зафіксувати порушення земельного законодавства мають право:

- Держекоінспекція;
- Держгеокадастр;
- Незалежний експерт.

ПАМ'ЯТАЙТЕ:

1. У випадку необхідності знесення дерев, розміщених на межі сусідніх земельних ділянок, такі дерева, а також плоди цих дерев належать власникам сусідніх ділянок у рівних частинах і кожен з сусідів має право вимагати ліквідувати такі дерева (крім випадку, якщо вони служать межовими знаками і не можуть бути замінені іншими межовими знаками). Витрати на ліквідацію цих дерев покладаються на сусідів у рівних частинах.

2. Чинне земельне законодавство зобов'язує власників та користувачів сусідніх земельних ділянок співпрацювати в процесі їх використання. Така співпраця може бути здійснена при встановленні та зберіганні межових знаків, проведенні сізовмін, раціональній організації територій тощо.

3. Кожен має право захисту свого порушеного чи оспорюваного прав

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

Знаю!
Дію!
Захищаю!

Проект Міністерства юстиції України

ДОБРОСУСІДСТВО

Херсон
2018

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПАМ'ЯТКА

добросусідство та засоби захисту земельної ділянки

Земельний кодекс України, поміж іншого, регулює відносини, що виникають між власниками та користувачами сусідніх земельних ділянок та встановлює обов'язок дотримання добросусідських відносин.

Що таке добросусідство?

Зміст добросусідства полягає в тому, що сусіди повинні обирати такі способи використання земельних ділянок, при яких власники суміжних ділянок зазнають найменше незручностей.

Такими незручностями можуть бути:

- затінення від будинків або інших споруд, дерев та чагарників;
- задимлення внаслідок спалювання відходів;
- неприємні запахи, які виникають внаслідок господарської або іншої діяльності;
- шумове забруднення тощо.

Сторони сусідніх земельних ділянок зобов'язані не вчиняти перепон, які б могли перешкоджати цільовому використанню сусідніх земельних ділянок та не

допускати негативний вплив на сусідню земельну ділянку, який є не припустимим.

Прикладом неприпустимого впливу на сусідню земельну ділянку є втрата можливості власником або землекористувачем вирощувати сільськогосподарську продукцію, здійснювати будівництво будинків та інших споруд тощо, що є перепорою для використання земельної ділянки за цільовим призначенням.

Також незручності, зокрема, можуть створювати зелені насадження, які ростуть на сусідній земельній ділянці або ж на межі земельних ділянок (затіняють ділянку, заважають вирощуванню).

Чинне цивільне законодавство передбачає можливість потерпілій стороні захистити свої законні інтереси.

Досить часто власники(землекористувачі) здійснюють самовільне знищення зелених насаджень, які їм заважають не розуміючи юридичні наслідки таких дій.

Власники та землекористувачі земельних ділянок мають право відрізати корені та гілки дерев і кущів, які проникають з сусідньої земельної ділянки, у випадку, якщо таке проникнення є перепорою для використання земельної ділянки за цільовим призначенням. У будь-якому іншому разі, положення земельного та цивільного законодавства, не дають права власникам (землекористувачам) на зни-

щення чи іншого роду пошкодження зелених насаджень, які проникають з сусідньої ділянки, під загрозою відповідальності, зокрема:

- Особа, винна у самовільному знищенні чи пошкодженні зелених насаджень, що розміщені на території суміжної приватної земельної ділянки, несе цивільну відповідальність у вигляді відшкодування в повному обсязі шкоди, завданої майну іншої особи;
- Особа, винна у знищенні чи пошкодженні зелених насаджень, розміщених на суміжній земельній ділянці державної чи комунальної власності, несе адміністративну відповідальність та відшкодує нанесенні збитки.

Способи захисту своїх прав.

У випадку, виникнення спору щодо додержання громадянами правил добросусідства, передбачено досудовий порядок шляхом звернення землевласника (землекористувача) у відповідну сільську, селищну, міську раду із заявою.

Подана заява розглядається у тижневий строк з дня подання, за участю зацікавлених сторін, які повинні бути завчасно повідомлені про час і місце розгляду спору.

За наслідками розгляду спору приймається рішення, виконання якого здійснюється органом, який прийняв це рішення.

обмеженням волі на строк до двох років.

Те саме діяння, вчинене особою, раніше судимою за злочин, передбачений цією статтею – карається громадськими роботами на строк від 120 до 240 годин або арештом на строк від трьох до шести місяців, або обмеженням волі на строк від двох до трьох років.

2. Державні органи, до повноважень яких належить притягнення до відповідальності:

▪ З позовом про стягнення неустойки (пені) за несплаченими аліментами отримувач аліментів має право звернутися до місцевого суду.

▪ Постанову про арешт майна (коштів) боржника вносить державний виконавець органу державної виконавчої служби України.

▪ Звернення стягнення на майно та кошти боржника здійснюється органами державної виконавчої служби.

▪ Встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України; у праві керування транспортними засобами; у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та

охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії; у праві полювання здійснюється за постановою державного виконавця органу державної виконавчої служби України.

▪ Державний виконавець органу державної виконавчої служби України складає протокол про вчинення боржником адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 183¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення, та надсилає його для розгляду до суду.

▪ Притягнення злісних неплатників аліментів до кримінальної відповідальності за статтею 164 Кримінального кодексу України здійснюється органами Національної поліції України за заявою стягувача.

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

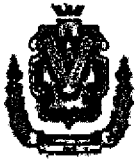

Проект Міністерства юстиції України

**Знаю!
Дію!
Захищаю!**

**ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА НЕСПЛАТУ
АЛІМЕНТІВ НА
ДИТИНУ**

Херсон
2018

ХЕРСОНСЬКА
ОБЛАСНА
ДЕРЖАВНА
АДМІНІСТРАЦІЯ

ПАМ'ЯТКА

щодо відповідальності за несплату аліментів на дитину

Батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття.

Ухилення батьків від виконання батьківських обов'язків є підставою для покладення на них відповідальності, встановленої законом.

1. Відповідальність за несплату аліментів:

Цивільна:

1. У разі виникнення заборгованості по аліментам, одержувач аліментів має право на стягнення неустойки (пені) у розмірі 1% суми несплачених аліментів за кожен день прострочення від дня прострочення сплати аліментів до дня їх повного погашення або до дня ухвалення судом рішення про стягнення пені, але не більше 100 % заборгованості.

2. За наявності заборгованості із сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці, стягнення може бути звернено на майно боржника. Звернення стягнення на заробітну плату не перешкоджає зверненню стягнення на майно боржника, якщо існує непогашена заборгованість, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці.

3. За наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за шість місяців, державний виконавець вносить вмотивовані постанови:

1) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві виїзду за межі України;

2) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві керування транспортними засобами;

3) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії;

4) про встановлення тимчасового обмеження боржника у праві полювання.

Вказані обмеження діють до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

4. Для забезпечення реального виконання рішення застосовується арешт майна (коштів) боржника.

Адміністративна:

1. Відповідно до статті 183⁻¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення несплата аліментів, що призвела до виникнення заборгованості, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за шість місяців з дня пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання – тягне за собою виконання суспільно корисних робіт на строк від 120 до 240 годин.

Кримінальна:

Відповідно до статті 164 Кримінального кодексу України злісне ухилення від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання дітей (аліментів) – карається громадськими роботами на строк від 80 до 120 годин або арештом на строк до трьох місяців, або